

2003

titel:	Een metropolitaan parksysteem: Waterrijk
medium:	Groen, 59e jaargang
datum:	april-2003
auteur:	D.H. Frieling en J.W. Kooijmans

Een metropolitaan parksysteem: Waterrijk

Het landschap van de delta van de rivieren Rijn en Maas in het relatief dichtbevolkte westen van Nederland, de Deltametropool, is volledig door de mens gemaakt: een al eeuwenlang sterk verstedelijkt cultuurlandschap. Het water van de delta is beeldbepalend voor zowel de steden in het gebied met hun vele singels en grachten als voor het open landschap met zijn veelheid van sloten, tochten, vaarten, weteringen, kanalen, plassen, meren, rivieren, regenbuien en wolkvluchten. Deze hele watermachine bepaalt internationaal identiteit en imago van de Deltametropool.

Voortgaande verstedelijking langs de Rijn en klimaatveranderingen dwingen tot een herziening van het watersysteem. Dit biedt de gelegenheid ook de recreatieve kwaliteit van steden en landschappen in de Deltametropool (werk met werk maken).

Toekomstvisie

Een samenhangende toekomstvisie verbindt de herziening van het watersysteem met opwaardering van de recreatieve kwaliteit door accentuering van verschillende karakteristieke en waardevolle landschappen en steden.

De Vereniging Deltametropool stelt voor om een metropolitaan parksysteem te ontwikkelen, genaamd het Waterrijk. Daarbij staan de volgende doelstellingen voorop:

- het benutten van de visuele kwaliteiten van water en waterkanten in het deltalandschap als drager en beeldmerk van de Deltametropool;
- het verhogen van de landschappelijke waarde van dit cultuurlandschap ten dienste van de bewoners van de Deltametropool;
- het verbeteren van de toegankelijkheid van het Waterrijk voor recreanten en toeristen.

Ontwerpmethode

Er is een ontwerpmethode ontwikkeld als coördinatiesysteem. Dit biedt een 'format' om vele partijen los van elkaar tot ontwerpen te laten komen die passen binnen het idee Waterrijk. De essentie van deze methode is het benutten van netwerken voor integratie en deelgebieden voor specificatie van het parksysteem. Deze methode bestaat uit de volgende stappen:

- ontwerpcriteria: de kern van het coördinatiesysteem;
- ecologische basis: het ecologische systeem vormt de grondslag;
- waterkaart: op de lange termijn is het westen van Nederland toe aan een vernieuwing van het watersysteem;
- cultuurkaart: in belangrijke mate bepaalt de cultuur(historie) van het landelijk gebied het karakter van het Waterrijk;
- recreatief hoofdnet: het accommoderen van de recreatieve behoefte is een zeer belangrijke functie van het parksysteem;
- onderscheiden van deelgebieden: om tot formulering van ontwerpgegevens te komen is het noodzakelijk om op een sociaal hanteerbaar schaalniveau te werken.

De ontwerpmethode van het Waterrijk, met ontwerpcriteria, ecologische basis, waterkaart, cultuurkaart, recreatief hoofdnet en deelgebieden, maakt het mogelijk om in onderdelen te werken aan oplossingen en ontwerpen voor vraagstukken in het landelijk gebied, maar tegelijkertijd een enorme kwaliteitssprong te maken in dit landelijk gebied door gelijktijdig en continue rekening te houden met structuren en systemen op het hogere schaalniveau van de Deltametropool.

Alliantie Waterrijk

Een belangrijk onderdeel betreft het institutionele kader. Er wordt nu eens niet voorgesteld om hier een zogenaamd groot project van te maken. Er wordt daarentegen naar gestreefd om een alliantie te vormen van de huidige eigenaren van delen van het recreatieve hoofdnet en andere onderdelen van het parksysteem om gezamenlijk binnen bestaande

wettelijke en financiële kaders het Waterrijk tot stand te brengen: vele kleintjes maken een grote.
In september 2002 heeft de Vereniging Deltametropool de volgende stap gezet, namelijk het formeren van een samenwerkingsverband dat dit idee adopteert en tot uitvoering brengt:

- een Alliantie Waterrijk in oprichting, die actie onderneemt op vier fronten;
- identiteit en naamsbekendheid door bundeling van publieksvoorlichting;
- consistentie door uitwerking van het concept Waterrijk via workshops;
- gewoon beginnen om zo te tonen dat het concept Waterrijk ook doorwerkt in de praktijk;
- vormgeven aan het samenwerkingsorgaan, opdat het zich het voor de ontwikkeling van het Waterrijk benodigde gezag verwerft.

De Alliantie Waterrijk i.o. wordt geformeerd door:

waterhuishouding: J.P.R.M. Steegh, hoogheemraad van Rijnland

landbouw: J. de Groot, voorzitter WLTO

natuur: ir. C.J. Vriesman, directeur Staatsbosbeheer, voorzitter

recreatie: ir. P.H.R. Langeweg, directeur Algemeen Ledenbelang ANWB

openbaar bestuur: ir. R. Grashoff, wethouder van Delft

De provincies Holland en Utrecht zullen worden verzocht om ook uit hun kring een bestuurder tot deze Alliantie i.o. te doen toetreden.